

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, dana 26 avgusta. godine
Ref. Br.:RK 1419/19

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI77/17

Podnosilac

g. Šerif Aga

Zamenik predsedavajućeg za zajednice Skupštine opštine Dragaš

**Ocena ustavnosti odluke 01.br.06-368/1 Skupštine opštine Dragaš od
21. marta 2012. godine, i odluke 01 br. 06-1281/1 Skupštine opštine
Dragaš od 8. avgusta 2012. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Gresa Caka-Nimani, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Šerif Aga, zamenik predsedavajućeg za zajednice Skupštine opštine Dragaš (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

2. Podnosilac zahteva je priložio zahtevu jednu peticiju potpisanu od strane 311 (tristotine i jedanaest) građana Gore kojim se zahteva *“od svih nadležnih državnih institucija, na svim nivoima vlasti da se stopira izgradnja hidroelektrane u ataru sela Vraniste“*.

Osporena odluka

3. Podnosilac zahteva osporava odluku [01.br.06-368/1] od 21. marta 2012. godine, Skupštine opštine Dragaš, i odluku [01 br. 06-1281/1] od 8. avgusta 2012. godine, Skupštine opštine Dragaš (u daljem tekstu: Skupština opštine), putem kojih je proglašen opšti javni interes i određena je eksproprijacija većeg broja katastarskih parcela sa ciljem izgradnje cevovoda za vodu, pristupnih puteva i dalekovoda za električnu energiju za odgovarajuće hidrocentrale.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti dve osporene odluke Skupštine opštine Dragaš, kojima su prema navodima podnosioca povređena osnovna prava i slobode nevećinskih zajednica zagaranтована članovima 24. [Jednakost pred zakonom], 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 46. [Zaštita Imovine], 52. [Odgovornost za životnu sredinu] i 58. [Odgovornost Države] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na stavu 4. člana 62. Ustava, i pravilu 79. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).
6. Dana 31. maja 2018. godine, Ustavni sud Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) je na administrativnoj sednici usvojio izmenu-dopunu Poslovnika o radu koji je objavljen u Službenom listu Republike Kosova 21. juna 2018. godine i stupio je na snagu 15 (petnaest) dana nakon njegovog objavljivanja. Stoga, tokom razmatranja zahteva, Sud se poziva na zakonske odredbe novog Poslovnika na snazi.

Postupak pred Sudom

7. Dana 3. jula 2017. godine, podnosilac zahteva je podneo zahtev Sudu.
8. Dana 6. jula 2017. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Gresa Cakanimani za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Ivan Čukalović (predsedavajući), Bekim Sejdiu i Selvete Gërxhaliu-Krasniqi.
9. Dana 28. jula 2017. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva o registrovanju zahteva i zatražio je od njega da Sudu dostavi dodatna dokumenta koji dokazuju da je on kao zamenik predsedavajućeg za zajednice Skupštine opštine, u skladu sa članom 62 Ustava, tražio “preispitivanje” osporenih Odluka od strane Skupštine Opštine.

10. Dana 28. jula 2017. godine, Sud je poslao kopiju zahteva predsedavajućem Skupštine opštine i pozvao ih da dostave svoje komentare u vezi tvrdnji koje je podnosilac zahteva izneo u zahtevu.
11. Dana 3. avgusta 2017. godine, podnosilac zahteva je dostavio Sudu sledeća dodatna dokumenta: (i) Zahtev za sazivanje vanredne sednice Skupštine opštine od 21. juna 2017. godine, sa jednom tačkom dnevnog reda u kojoj se zahteva „*da se zbog novonastale situacije prilikom izgradnje hidrocentrale u selu Vranište*“ ukinu obe osporene odluke; (ii) poziv za sazivanje VII vanredne sednice Skupštine opštine od 21. juna 2017. godine i (iii) zapisnik sa VII vanredne sednice Skupštine opštine od 23. juna 2017. godine, prema kome je većinom glasova odbijen zahteva za ukidanje osporenih odluka. Osim ovoga, podnosilac zahteva je Sudu podneo i dopunu prvobitnog zahteva sa dodatnim argumentima.
12. Dana 14. avgusta 2017. godine, Sud je po drugi put zatražio od podnosioca zahteva da Sudu dostavi sledeće dodatne dokumente: (i) Zapisnik sa sednice kada je usvojena odluka 01.br.06-368/1 Skupštine opštine od 21. marta 2012. godine; (ii) Pismeni zahtev zamenika predsedavajućeg za nevećinske zajednice Skupštine opštine iz 2012. godine putem kojeg se zahtevalo „*preispitivanje*“ odluke ili akta (ukoliko je bio podnet zahtev za preispitivanje); (iii) Odluku Skupštine opštine po zahtevu za „*preispitivanje*“ osporene odluke. (ukoliko je bilo zahteva za preispitivanje); (iv) Zapisnik sa sednice kada je usvojena osporena odluka [br. 01. 06-1281/1] Skupštine opštine od 8. avgusta 2012. godine; (v) Pismeni zahtev zamenika predsedavajućeg za nevećinske zajednice Skupštine opštine iz 2012. godine kojim se zahtevalo „*preispitivanje*“ akta ili odluke (ukoliko je bio podnet zahteva za preispitivanje); i (vi) Odluku Skupštine opštine po zahtevu za „*preispitivanje*“ osporene odluke (ukoliko je bilo zahteva za preispitivanje).
13. Dana 28. avgusta 2017. godine, podnosilac zahteva je Sudu dostavio sledeću dodatnu dokumentaciju: (i) Zapisnik sa sednice kada je usvojena odluka [01.br.06-368/1] Skupštine opštine od 21. marta 2012. godine i (ii) zapisnik sa sednice kada je usvojena odluka [br. 01 06-1281/1] Skupštine opštine od 8. avgusta 2012. godine.
14. Dana 16. juna 2018. godine, završen je mandat sudijama: Snezhana Botusharova i Almiro Rodrigues. Dana 26. juna 2018. godine, završen je mandat sudijama: Altay Suroy i Ivan Čukalović.
15. Dana 9. avgusta 2018. godine, predsednik Republike Kosovo je imenovao nove sudije: Bajram Ljatifi, Safet Hoxha, Radomir Laban, Remzije Istrefi-Peci i Nexhmi Rexhepi.
16. Dana 7. maja 2019. godine, imajući u obzir da je gore navedenim četvorici sudija istekao mandat kao sudije Suda, predsednica Suda, na osnovu Zakona i Poslovnika o radu je donela odluku Br. KSH.KI77/17 o zameni sudije Ivan Čukalović sudijom Arta Rama-Hajrizi.
17. Dana 22. jula 2019. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i većinom glasova je predložilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

Postupak tokom mandata Skupštine opštine proizašle iz izbora 2009. godine

18. Dana 6. jula 2011. godine, Skupština opštine je razmotrila zahtev kompanije "Eurokos" za izgradnju hidrocentrala, davanjem saglasnosti da se u zoni opštine Dragaš u predelu reke Broda i Restelice izgradi 6 (šest) malih hidrocentrala. Prema spisima predmeta proizilazi da je 18. oktobra 2011. godine, Skupština opštine usvojila odluku za proglašenje zone od javnog interesa i postavljanje cevovoda u zonama gde će se graditi hidrocentrale. Ove odluke su ponovo razmatrane 22. februara 2012. godine, potvrđujući davanje saglasnosti od strane Skupštine opštine za izgradnju relevantnih hidrocentrala.
19. Dana 21. marta 2012. godine, Skupština opštine je radi izgradnje cevovoda za vodu i pristupnih puteva za hidrocentrale donela odluku [01.br.06-368/1] o proglašenju opšteg interesa i odredila eksproprijaciju jednog broja katastarskih parcela u selima Brod, Dikanca, Mlike, Bačke, Kukaljane, Vranište, Kruševo, Restelica i Globočica. Ova odluka je jednoglasno usvojena na III sednici Skupštine opštine.
20. Dana 8. avgusta 2012. godine, Skupština opštine je ponovo razmatrala odluku od 21. marta 2012. godine jer je ista vraćena na ponovno razmatranje od strane Ministarstva administracije lokalne samouprave (u daljem tekstu MALS) i ponovo je donela odluku [01.br.06-1281/1] o proglašenju opšteg interesa i odredila eksproprijaciju jednog broja katastarskih parcela u selima Brod, Dikanca, Mlike, Bačke, Kukaljane, Vranište, Kruševo, Restelica i Globočica. Ova odluka je usvojena većinom glasova, odnosno 20 glasova za, 4 uzdržana i 1 glas protiv na VIII-oj sednici Skupštine opštine.
21. U obe odluke je predviđeno da *"naknadu za eksproprijaciju svih katastarskih parcela preko kojih prolaze vodovodni cevovodi za hidroelektrane, lokacije, linije električnih dalekovoda, kao i štetu prouzrokovanu prilikom radova, nadoknadiće subjekat koji je podneo zahtev, u ovom slučaju Konzorcijum „Eurokos JH & Loreto Consult AG“ Zug – Švajcarska."*
22. Neodređenog datuma, predsednik opštine Dragaš je podneo jedan zahtev u MALS za ocenu zakonitosti odluke [01.br. 06-181/1] od 8. avgusta 2012. godine. MALS je zatražio od Departmana za eksproprijaciju Ministarstva Sredine i Prostornog Planiranja (u daljem tekstu: MSPP) da da oceni zakonitost ove odluke Skupštine opštine.
23. Dana 22. avgusta 2012. godine, Departman za eksproprijaciju MSPP-a je utvrdio da je osporena odluka u stvari bila u skladu sa zakonom koji se primenjuje.
24. Dana 26. septembra 2012. godine i 1. oktobra 2012. godine, predsednik opštine Dragaš je podneo dve tužbe. Putem prve, osporio je gore navedenu odluku departmana za eksproprijaciju MSPP-a pred Vrhovnim sudom Republike Kosova (u daljem tekstu: Vrhovni sud) dok je putem druge osporio

istu odluku pred Osnovnim sudom u Prizrenu - Odeljenje za administrativna pitanja navodeći da je ista u suprotnosti sa izvesnim brojem odredbi Zakona o eksproprijaciji (u daljem tekstu: Zakon o eksproprijaciji) i Zakona br. 03/L-040 o Lokalnoj Samoupravi (u daljem tekstu: ZLS). Dana 23. januara 2013. godine, Konzorcijum „Eurokos JH & Loreto Consult AG“ Zug – Švajcarska“ je podneo podnesak Osnovnom sudu u Prizrenu kojim je zahtevao „*priznavanje svojstva zainteresovane strane za stupanje u spor*“ koji se pred ovim sudom vodi između opštine Dragaš kao tužioca i MSPP kao tuženog.

Postupak tokom mandata Skupštine opštine proizašle iz izbora 2013. godine

25. Dana 10. marta 2015. godine, predsednik opštine je doneo odluku [04. br. 463-22/2012], o eksproprijaciji nepokretne imovine u svrhu izgradnje 6 (šest) hidrocentrala na Brodskoj i Resteličkoj reci od strane Konzorcijuma „Eurokos JH & Loreto Consult AG“ Zug – Švajcarska“, na osnovu osporenih odluka, odnosno odluke [01. br. 06-368/1] od 21. marta 2012. godine i odluke [01 br. 06-1281/1] od 8 avgusta 2012. godine Skupštine opštine.
26. Dana 10. marta 2017. godine, stanovnici sela Rapče i Krstec obratili su se Odeljenju Osnovnog suda, ogranak u Dragašu, tužeći Skupštinu opštine i predsednika Opštine. Tužioci su, između ostalog, naveli (i) kršenje Zakona o eksproprijaciji jer, prema njihovom navodu, na osnovu stava 3. člana 4. ovog zakona, samo je Vlada nadležna da vrši eksproprijaciju imovine za zakonski javne svrhe, te stoga, donošenjem odluke za eksproprijaciju, Skupština opštine je delovala van njenih ovlašćenja; (ii) kršenje postupaka propisanih ovim zakonom jer, prema tužiocima, postupak eksproprijacije je izvršen bez konsultacije sa vlasnicima ovih eksproprijskih nepokretnosti i (iii) prema tužiocima, eksproprijacija se može izvršiti samo u korist države a ne u korist privatnih lica kao što je u konkretnom slučaju Konzorcijum „Eurokos JH & Loreto Consult AG“ Zug – Švajcarska“.
27. Dana 21. juna 2017. godine, zamenik predsednika za zajednice zajedno sa jednim brojem odbornika koji predstavljaju nevećinsku zajednicu, zatražili su održavanje vanredne sednice Skupštine kako bi raspravljali o odluci o ekproprijaciji iz 2015. godine i osporene odluke iz 2012. godine.
28. Dana 23. juna 2017. godine, održana je VII vandredna sednica Skupštine opštine sa jednom tačkom dnevnog reda, odnosno „*novom situacijom koja je nastala u selu Vranište u vezi sa izgradnjom hidroelektrane*“, gde je, takođe, zatraženo i poništenje (i) odluke Skupštine opštine (01.br.06-368/1) od 21. marta 2012. godine; (ii) odluke Skupštine opštine (01 br. 06-1281/1) od 8. avgusta 2012. godine i (iii) odluke predsednika opštine [04 nr.463-22/2012] od 10. marta 2015. godine, o eksproprijaciji relevantnih nepokretnosti.
29. Na gore pomenutoj vanrednoj sednici većinom glasova odbijen je zahtev za poništenje osporenih odluka Skupštine opštine. Prema zapisniku sa vanredne sednice u korist poništenja je glasalo 8 (osam) odbornika, protiv poništenja je glasalo 11 (jedanaest) odbornika i 2 (dva) odbornika su bila uzdržana.

Odluka o obustavljanju i njeno relevantno ukidanje

30. Dana 29. juna 2017. godine, Skupština opštine je usvojila odluku [br. 060-01-10846/3] privremeno obustavljajući radove na izgradnji hidrocentrala
31. Dana 3. jula 2017. godine, MALS je gore navedenu odluku [Br. 060-01-10846/3] Skupštine opštine prosledio na ocenu zakonitosti u MSPP.
32. Dana 8. avgusta 2017. godine, MSPP je putem dopisa VI-020-895/5 saopštilo da je odluka Br. 060-01-10846/3 Skupštine opštine o privremenom obustavljanju radova na izgradnji hidrocentrala u suprotnosti sa važećim zakonodavstvom. Ovo ministarstvo je utvrdilo da nema pravnih osnova za privremeni prekid radova i da je Osnovni sud u Prizrenu, Rešenjem [CN. Nr. 59/17] odbacio zahtev za izricanje privremene mere.
33. Putem istog akta, MSPP je predložilo MALS-u da od Skupštine opštine zahteva da preduzme konkretne radnje kako bi se opštinski akt harmonizovao sa važećim zakonodavstvom i to u roku od 30 dana od dana prijema dopisa. MALS je putem dopisa [br. 020-895/5] od 8. avgusta 2017. godine obavestilo predsednika opštine o odluci MŽSPP-a i zatražilo je od opštine da je službeno obavesti o konkretno preduzetim radnjama.

Navodi podnosioca

34. Podnosilac zahteva navodi da uprkos činjenici da prema popisu stanovništva u opštini Dragaš živi 43% nevećinskih zajednica, njihovi predstavnici se neprestano nadglasavaju u Skupštini opštine i prema tome njihova prava garantovana Ustavom se ne poštuju. U tom smislu, podnosilac zahteva navodi da su osporene odluke Skupštine opštine, odnosno odluka [01. Br. 06-368/1] od 21. marta 2012. godine, i odluka [01. Br. 06-1281-1] od 8. avgusta 2012. godine, u suprotnosti sa članovima 24. [Jednakost pred zakonom], 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 46. [Zaštita imovine], 52. [Odgovornost za životnu sredinu] i 58. [Odgovornost države] Ustava.
35. Što se tiče navodnih kršenja člana 24. Ustava, podnosilac zahteva navodi da su nevećinske zajednice u opštini Dragaš diskriminisanе jer istima *"... nije dato pravo da se kao i ostali građani Kosova lično izjasne o svojim pravima."*
36. Što se tiče navodnih kršenja člana 31. Ustava, podnosilac zahteva navodi da *"građanima nije omogućeno, da u skladu sa ustavnim pravom aktivno nepristrasno i svojevoljno, bez ikakvog političkog uticaja, učestvuju u davanju saglasnosti za izgradnju hidroelektrala i eksproprijaciji zemljišta."*
37. Što se tiče navodnih kršenja člana 46. Ustava, podnosilac zahteva navodi da je Skupština opštine izvršila eksproprijaciju privatne imovine a da nije odredila javni cilj za eksproprijaciju ovih nepokretnosti.
38. Što se tiče navodnog kršenja člana 52. Ustava, podnosilac zahteva navodi da (i) Skupština opštine nije dobila pristanak stanovnika za izgradnju relevantnih hidrocentrala, i da je (ii) privatna firma, odnosno Konzorcijum *"Eurokos JH & Loreto Consult AG" Zug – Švajcarska*, prema osporenim odlukama, uzela

na raspolaganje reku za korišćenje i izgradnju hidrocentrala i kao posledica toga *“bitno će se narušiti čitav ekosistem na ovom području kao i poremećaj biljnog i životinjskog sveta”*. U tom smislu, podnosilac zahteva se poziva na sudsku praksu Evropskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP), bez navođenja nekog konkretnog slučaja, da prema ovoj praksi, donošenje odluka u takvim slučajevima, koji imaju uticaj na životnu sredinu, treba da se zasniva na *“istraživanjima i studijima koja će im omogućiti da predvide i procene uticaj ovih aktivnosti koje bi mogle da ugroze životnu sredinu i naruše prava pojedinaca.”*

39. Što se tiče navodnih kršenja člana 58. Ustava, posebno njegovog stava 4., podnosilac zahteva navodi da država nije uspjela da usvoji odgovarajuće mere za unapređenje pune i delotvorne ravnopravnosti između pripadnika zajednica u svim oblastima ekonomskog, društvenog, političkog i kulturnog života. U tom smislu, podnosilac zahteva navodi da žalbe i peticije građana protiv osporenih odluka nisu uzete u obzir od strane državnih organa.
40. Na kraju, podnosilac zahteva traži od Suda da proglasi zahtev prihvatljivim i da utvrdi da su *“...Odlukama Skupštine opštine Dragaš povređene odredbe člana 24., 31., 46., 52. i 58. Ustava Republike Kosovo.”*

Prihvatljivost zahteva

41. Sud prvo ispituje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom i dalje propisani Zakonom i predviđeni Poslovníkom o radu.
42. U tom smislu, Sud se, pre svega, poziva na stav 1. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuje:

„1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.“

43. Dalje, Sud se poziva na stavove 3. i 4. člana 62. [Zastupljenost u javne lokalne organe] Ustava, koji propisuju:

“3. Potpredsednik za zajednice će unapređivati dijalog između zajednica i služiti kao zvanično lice za rešavanje zabrinutosti i interesa zajednica koje ne čine većinu na sastancima Skupštine opštine i u njenom/njegovom radu. Potpredsednik je takođe odgovoran za preispitivanje pritužbi zajednica ili njihovih pripadnika, ukoliko akta ili odluke Skupštine opštine povređuju njihova Ustavom zagarantovana prava. Potpredsednik takva pitanja prosleđuje Skupštini opštine radi ponovnog preispitivanja akta ili odluke.

4. U slučaju da Skupština opštine odluči da ne razmotri ponovo svoj akt ili odluku, ili ukoliko potpredsednik smatra da rezultat, posle ponovnog razmatranja i dalje predstavlja povredu Ustavom zagarantovanih prava, onda on/ona može da podnese to pitanje direktno Ustavnom sudu, koji može da donese odluku da li će da prihvati taj predmet radi preispitivanja.”

44. Sud takođe primećuje da ZLS, odnosno stavovi 2., 3. i 4. člana 55. (Dužnosti zamenika predsedavajućeg skupštine opštine za zajednice) istog, sadrže relevantne odredbe koje predviđaju sledeće:

“55.2. Zamenik predsedavajućeg skupštine opštine za zajednice je odgovoran za razmatranje tvrdnji zajednica ili njenih članova da propisi ili odluke Skupštine opštine krše njihova Ustavom zagarantovana prava.

55.3. Zamenik predsedavajućeg skupštine opštine za zajednice prosleđuje takva pitanja Skupštini opštine na ponovno razmatranje propisa ili odluke.

55.4 U slučaju da Skupština opštine odluči da ne razmotri ponovo svoj propis ili odluku ili ako zamenik predsedavajućeg skupštine opštine za zajednice smatra da rezultat posle ponovnog razmatranja još uvek predstavlja kršenje Ustavom zagarantovanih prava, zamenik predsedavajućeg skupštine opštine za zajednice može proslediti pitanje direktno Ustavnom sudu, koji odlučuje da li da prihvati slučaj na razmatranje.”

45. Štaviše, Sud takođe uzima u obzir pravilo 79. Poslovnika o radu, koje predviđa sledeće:

Podnesak u skladu sa članom 62.4 Ustava

(1) Potpredsednik Skupštine opštine koji podnosi podnesak treba jasno da navede ustavno garantovana prava koja su bila povređena.

(2) Podnesak se podnosi najkasnije u roku od 6 (šest) meseca nakon što je doneta konačna osporena odluka Skupštine opštine.

(3) U slučaju da Skupština opština ne razmotri zahtev u razumnom roku, Sud će razmotriti konačnu odluku koja je doneta.

46. Na osnovu gore navedenih odredaba, Sud primećuje da odgovarajuće odredbe Ustava, ZLS-a i Poslovnika o radu određuju četiri proceduralna kriterijuma koji moraju biti ispunjeni kako bi zahtev zamenika predsedavajućeg skupštine opštine za zajednice upućen Sudu mogao proći test prihvatljivosti (vidi slučaj: KI32/10, podnosilac zahteva: *Fahrudin Međedović*, Ustavni sud, presuda od 14. marta 2011. godine).
47. Konkretnije, zahtev koji se podnosi Sudu na osnovu stava 4. člana 62. Ustava treba da ispuni sledeće uslove: (i) donošenje akta ili odluke; (ii) zahtev za “*preispitivanje*” tok akta ili odluke; (iii) delovanje ili nedelovanje Skupštine opštine kao rezultat zahteva za ponovno razmatranje i (iv) rok podnetog zahteva Sudu.
48. Prvi proceduralni uslov je da je Skupština opštine donela odluku ili akt. Ovaj uslov je određen u stavovima 3. i 4. člana 62. Ustava.
49. Drugi proceduralni uslov je zahtev potpredsednika opštine Zajednice za “*preispitivanje*” podnet Skupštini opštine u slučaju da on/ona ili/i zajednice i

njihovi pripadnici smatraju da takva akta ili odluke krše njihova prava garantovana Ustavom. Ovaj uslov je određen u stavovima 3. i 4. člana 62 Ustava.

50. Treći proceduralni uslov je delovanje ili nedelovanje Skupštine opštine nakon zahteva za „preispitivanje“ od strane potpredsednika za zajednice. Konkretnije, potpredsednik za zajednice se može obratiti Sudu sa navodima za kršenje prava nevećinskih zajednica u slučaju da (i) Skupština opštine nije razmatrala zahtev za „preispitivanje“ akta ili odluke; ili (ii) Skupština opštine je razmatrala zahtev za „preispitivanje“ akta ili odluke, i rezultat ovog „razmatranja“ se navodno i dalje sastoji od kršenja prava nevećinskih zajednica. Ovaj uslov je određen u stavu 4. člana 62. Ustava.
51. Četvrti proceduralni uslov je rok podnetog zahteva Sudu. Poslovnik o radu propisuje da je ovaj rok šest (6) meseci nakon donošenja konačne osporene odluke Skupštine opštine. Poslovnik o radu ne određuje rokove po pitanju podnošenja zahteva za „preispitivanje“ Skupštini opštini od strane potpredsednika za zajednice ili po pitanju vremenskog perioda na raspolaganju Skupštine opštine za razmatranje jednog takvog zahteva. Međutim, Poslovnik o radu određuje da vremenski period treba da je „razuman“ i ako Skupština opštine ne deluje unutar ovog perioda, smatraće se da je konačna odluka donešena.
52. Štaviše, Sud primećuje da se ova četiri proceduralna kriterijuma moraju ispuniti na kumulativan način. Njihovo ispunjavanje je preduslov za prihvatljivost zahteva. Međutim, i u ovim okolnostima, Ustav daje Sudu slobodu da odlučuje o prihvatanju takvog zahteva za razmatranje. Ova diskrecija je definisana u stavu 4. člana 62. Ustava.
53. Dalje, Sud će oceniti ispunjavanje ova četiri proceduralna uslova prihvatljivosti u okolnostima konkretnog predmeta, odnosno (i) donošenje akta ili odluke od strane Skupštine opštine; (ii) zahtev za „preispitivanje“ potpredsednika za zajednice; (iii) delovanje ili nedelovanje Skupštine opštine; i (iv) vremenski rok u kojem treba da se takav zahtev podnese Sudu.
54. Sud će početi sa razmatranjem ovih kriterijuma počev od ovog poslednjeg, odnosno vremenskog roka za podnošenje zahteva Sudu. Ovo, s razloga jer je isti pretrpeo izmene nakon podnošenja zahteva podnosioca zahteva Sudu i pre njegovog razmatranja, kao rezultat izmene Poslovnika o Radu od 31. maja 2018. godine.
55. Konkretnije, Sud primećuje da je vremenski rok od 6 meseci za podnošenje zahteva, u skladu sa stavom 4 člana 62 Ustava, određen od Suda usvajanjem novog Poslovnika o radu. Prethodni Poslovnik o radu, odnosno onaj izmenjeni i usvojeni u 2015. godini, nije propisivao takav vremenski rok. Sledstveno i bez prejudiciranja, ako je u okolnostima konkretnog slučaja „doneta konačna osporena odluka Skupštine opštine“, i od tog momenta, prema Poslovniku o radu na snazi, počinje da teče rok od 6 (šest) meseci, Sud će, u okolnostima konkretnog slučaja, primeniti prethodni Poslovnik o radu, koji je bio primenjiv u vreme kada je podnešen zahtev podnosioca zahteva i koji nije propisivao vremenski rok za podnošenje zahteva na osnovu stava 4. člana 62. Ustava, kao

povoljniji Poslovník za podnosioca zahteva u okolnostima konkretnog slučaja. Samim tim, Sud će tretirati zahtev podnosioca zahteva kao blagovremen.

56. Dalje, Sud će razmotriti tri preostala kriterijuma prihvatljivosti (i) donošenje akta ili odluke od strane Skupštine opštine; (ii) zahtev za “preispitivanje” potpredsednika za zajednice; i (iii) delovanje odnosno nedelovanje Skupštine opštine.
57. U vezi sa prvim uslovom, Sud podseća da je Skupština opštine donela dve odluke u 2012. godini, odluku [01.br.06-368/1] od 21. marta i odluku [01 br. 06-1281/1] od 8. avgusta 2012. godine, odnosno, putem kojih je proglasila opšti javni interes i odredila eksproprijaciju jednog broja katastarskih parcela u cilju izgradnje hidrocentrala u relevantnim selima opštine Dragaš od strane Konzorcijuma „Eurokos JH & Loreto Consult AG“ Zug – Švajcarska“. Ove odluke su ocenjene kao zakonite od strane relevantnog departmana MALS-a. U 2015. godini, Predsednik Skupštine Opštine je doneo i odluku [04. Nr. 463-22/2012] o eksproprijaciji odgovarajućih imovina, a na osnovu osporenih odluka.
58. Sud takođe podseća da su ove odluke osporene pred Odeljenjem za administrativna pitanja Osnovnog suda u Prizrenu i pred Vrhovnim sudom Kosova. Osnovni sud u Prizrenu je putem spisa predmeta a na osnovu rešenja [CN.nr.59/17] odbio zahtev za privremenu meru. Međutim, iz spisa predmeta ne proizilazi da su Osnovni sud u Prizrenu i Vrhovni sud odlučivali o osnovanosti predmeta. S tim u vezi, Sud ipak primećuje da, imajući u obzir da je zahtev podnosioca zahteva pred Sudom podnet na osnovu stave 4 člana 62 ustava, postupci pred redovnim sudovima u vezi sa ocenom zakonitosti osporenih Odluka nisu predmet razmatranja u okolnostima konkretnog slučaja pred Sudom.
59. Pred sudom se razmatraju dve odluke Skupštine opštine iz 2012. Godine, Odluka [01. Nr. 06-368/1] od 21. marta odnosno i Odluka [01. Nr. 06-1281/1] od 8 avgusta, ispunjavajući tako prvi proceduralni uslov za ocenu prihvatljivosti zahteva od strane Suda, određenog putem stava, 3 člana 62 ustava.
60. Samim tim, u nastavku, Sud će razmotriti ispunjenje drugog uslova prihvatljivosti, odnosno da li je u okolnostima konkretnog slučaja, Zamenik Predsednika za zajednice tražio od Skupštine Opštine “preispitivanje” osporenih Odluka. Sud naglašava da na osnovu stava, 3 člana 62 Ustava Zamenik Predsednika za Zajednice traži od Skupštine Opštine “preispitivanje” akta ili donete odluke, ukoliko se istim smatra da je došlo do povreda prava većinskih zajednica koja su zagarantovana Ustavom.
61. S tim u vezi, Sud podseća da su osporene Odluke donete tokom 2012. godine. Na osnovu spisa predmeta, i navoda podnosioca zahteva, ove Odluke nisu osporene pred Skupštinom Opštine. Specifičnije, Zamenik Predsednika za Zajednice nije predao Skupštini Opštine nikakav zahtev za “preispitivanje” ovih Odluka u smislu stava 3 člana 62 Ustava.
62. Nakon održanih lokalnih izbora u 2013. godini, kojom prilikom je i izmenjen sastav Skupštine opštine, predsednik opštine je u 2015. godini, na osnovu tih

istih odluka, doneo i odluku [04. br. 463-22/2012] o eksproprijaciji predmetne imovine. Na osnovu spisa predmeta, i navoda podnosioca zahteva, ova Odluka nije osporena pred Skupštinom Opštine. Specifičnije, Zamenik Predsednika za Zajednice nije predao Skupštini Opštine nikakav zahtev za "*preispitivanje*" ovih Odluka u smislu stava 3 člana 62 Ustava.

63. Sud, štaviše, primećuje da, uprkos činjenici da je od podnosioca zahteva dva puta tražio relevantne dokaze koji bi potvrdili da je podnosilac zahteva podneo jedan zahtev za "*preispitivanje*" u vezi sa osporenim Odlukama u Skupštini Opštine, takav dokaz nije predate Sudu. Samim tim, Sud treba da utvrdi da u okolnostima ovog konkretnog slučaja, nije ispunjen drugi proceduralni uslov koji je određen u stavu 3 člana 62 ustava, a u vezi sa zahtevom za "*preispitivanje*".
64. Sud primećuje da je podnosilac zahteva pred Sudom podneo odgovarajući zahtev za sazivanje vanredne sednice Skupštine opštine od 21. juna 2017. godine, tražeći u istom poništenje (i) Odluke Skupštine opštine [01. Nr. 06-368/1] od 21. marta 2012. godine; (ii) Odluke Skupštine opštine [01. Nr. 06-1281/1] od 8. avgusta 2012. godine; i (iii) Odluke Predsednika Opštine za eksproprijaciju odgovarajućih imovina [04. Nr. 463-22/2012] od 10. marta 2015. godine, zbog "*novonastale situacije u selu Vranište prilikom izgradnje hidrocentrale*".
65. Ipak, Sud naglašava da se zahtev iz 2017. godine, u vezi sa vanrednom sednicom, putem koje je zatraženo poništavanje osporenih Odluka, ne može smatrati zahtevom za "*preispitivanje*", jer, u smislu stava 3 člana 62 Ustava (i) ovaj zahtev treba da bude povezan sa navodnim povredama prava zajednica kao rezultat donošenja akta ili odluke Skupštine Opštine; i (ii) ne može se povezati sa "*novim okolnostima*" koje su nastale u selu Vranište 5 (pet) godina nakon što su donete osporene Odluke. Sud podseća da na osnovu spisa predmeta, poništavanje osporenih Odluka nije zatraženo zato što su iste donete uz povredu prava nevećinskih zajednica, već zbog "*novih okolnosti*" koje su nastale u jednom od sela na koje su imale uticaj osporene Odluke. Kao rezultat toga, zahtev za vanrednom sednicom iz 2017. godine se ne može smatrati zahtevom za "*preispitivanje*" osporenih Odluka iz 2012. godine, u smislu stava 3 člana 62 Ustava.
66. Sud podseća da ispunjavanje kriterijuma za prihvatljivost zahteva u smislu stavova 3 i 4. člana 62. Ustava je kumulativno i sledstveno tome nije potrebno da se razmatra ako se u okolnostima ovog slučaja ispuni i treći proceduralni kriterijum, odnosno delovanje ili nedelovanje Skupštine opštine kao rezultat zahteva za "*preispitivanje*". Međutim, Sud podseća da je Skupština opštine tokom vanredne sednice od 23. juna 2017. godine razmatrala "*novonastalu situaciju u selu Vranište*" i da je odlučila, većinom glasova, protiv predloga za poništavanje osporenih Odluka.
67. Na osnovu gore navedenog, Sud zaključuje da, u okolnostima ovog slučaja, zahtev podnosioca ne ispunjava uslove prihvatljivosti predviđene Ustavom, posebno jer nije uspeo da ispuni drugi proceduralni kriterijum prihvatljivosti koji se odnosi na zahtev za "*preispitivanje*" podnetog od strane Zamenika Predsednika za Zajednice protiv akta ili odluke Skupštine opštine.

68. Stoga, Sud utvrđuje da je zahtev podnosioca neprihvatljiv za razmatranje u skladu sa članom 62. Ustava.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud Republike Kosova, u skladu da stavovima 3 i 4 člana 62 Ustava, na sednici održanoj dana 22. jula 2019. godine, većinom glasova

ODLUČUJE

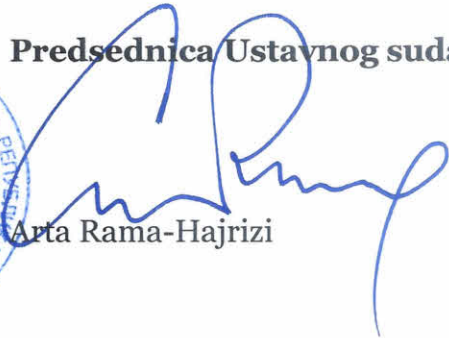
- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u skladu sa članom 20 (4) Zakona;
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Gresa Caka-Nimani

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi